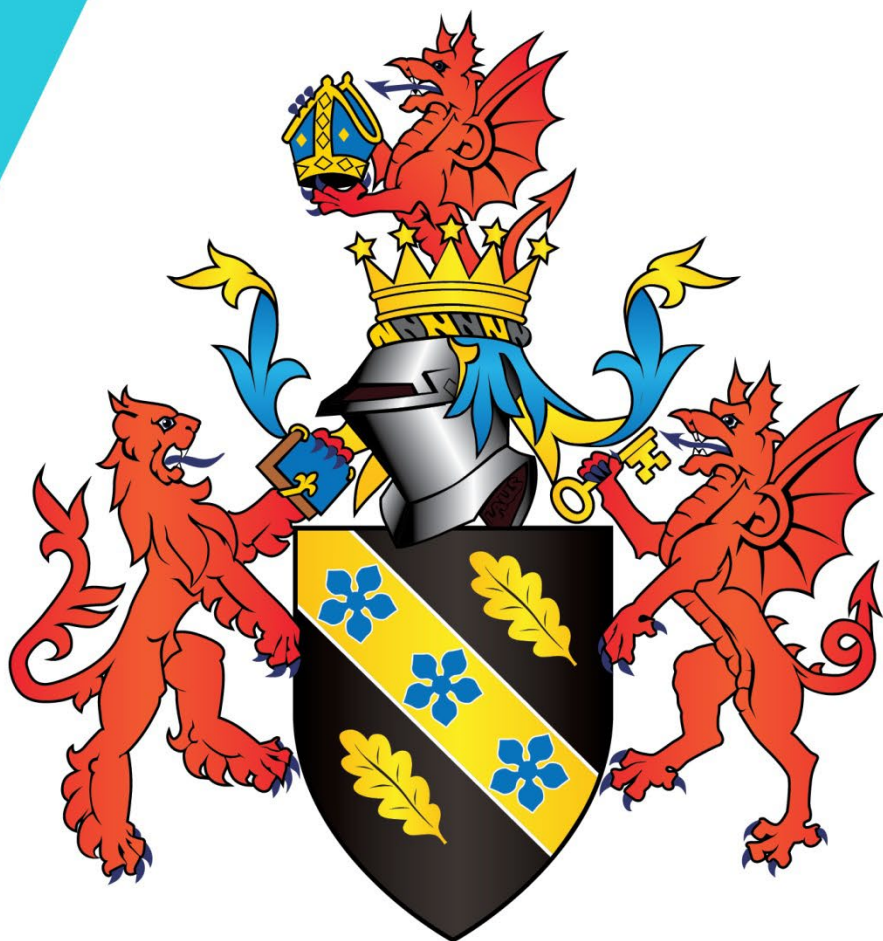

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Adroddiad Blynyddol ar Uniondeb Ymchwil 2020-2021

Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant

Adroddiad Blynyddol ar Uniondeb Ymchwil 2020-2021

Cyflwyniad

Mae Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant wedi llofnodi'r **Concordat i Gefnogi Uniondeb Ymchwil** ac, o ganlyniad, mae wedi ymrwymo'n llwyr i'r egwyddorion a'r syniadau a nodir yn y fframwaith hwn. Y ddogfen hon yw datganiad uniondeb ymchwil blynyddol y Brifysgol ar gyfer blwyddyn academiaidd 2020-2021.

Mae'r adroddiad hwn yn ymwneud ag ymchwil a wneir gan staff academiaidd a chan fyfyrwyr ymchwil ôl-raddedig. Caiff unrhyw ymchwil a wneir gan fyfyrwyr israddedig a myfyrwyr ôl-raddedig a addysgir ei reoleiddio o dan reoliadau'r Brifysgol ar gyfer cyrsiau a addysgir, a weinyddir gan y Swyddfa Academiaidd drwy'r Gweithdrefnau Ymarfer Annheg.

Mae'r Brifysgol yn credu bod adolygu a chymeradwyo moeseg ymchwil yn bwysig am y rhesymau canlynol:

- Gwella ansawdd ac uniondeb ymchwil;
- Diogelu hawliau a lles unrhyw un sy'n cymryd rhan mewn astudiaeth ymchwil a lleihau'r risg o anghysur, niwed a pherygl corfforol a meddyliol o weithdrefnau ymchwil;
- Diogelu lles ymchwilwyr a'u hawl i gynnal ymchwiliadau cyfreithlon;
- Lleihau'r potensial ar gyfer gwneud honiadau o esgeulustod yn erbyn y Brifysgol, ei hymchwilwyr ac unrhyw unigolyn neu sefydliad sy'n cydweithio;
- Sicrhau enw da'r Brifysgol am yr ymchwil y mae'n ei gynnal ac yn ei noddi;
- Sicrhau bod ymchwil yn cael ei gynnal yn unol â fframweithiau, rhwymedigaethau a safonau moesegol, cyfreithiol a phroffesiynol priodol;
- Cefnogi amgylchedd ymchwil sydd â diwylliant o onestrwydd yn sail iddo, ac sy'n seiliedig ar lywodraethu da, arfer gorau a chefnogaeth i ddatblygu ymchwilwyr;
- Sicrhau bod prosesau tryloyw, cadarn a theg i ymdrin â honiadau o gamymddwyn ymchwil pe baent yn codi;
- Cydweithio â sefydliadau eraill fel y bo'n ofynnol o bryd i'w gilydd i gryfhau uniondeb ymchwil ac i adolygu cynnydd yn rheolaidd ac yn agored.

Mae'r gweithdrefnau a'r canllawiau a amlinellir yn y [Cod Ymarfer Moeseg ac Integrededd Ymchwil](#) yn berthnasol i'r holl staff academiaidd a gweinyddol, y rhai sydd â swyddi anrhydeddus yn y Brifysgol, a'r holl fyfyrwyr sy'n cynnal prosiectau ymchwil a gweithgareddau cysylltiedig yn rhan o gyrsiau israddedig, ôl-raddedig a byr a rhaglenni ymchwil y mae myfyrwyr wedi'u cofrestru arnynt, a/neu'n cael eu goruchwylio gan staff y Brifysgol. Yr eithriad fydd achosion lle bo'r Prif Ymchwilydd wedi'i gofrestru yn rhywle arall ar yr amod bod y prosiect ymchwil wedi'i gymeradwyo gan bwyllgor moeseg cyfatebol yn dilyn adolygiad moeseg o lefel gymaradwy.

Llywodraethu

Mae'r Pwyllgor Moeseg Ymchwil (PMY) yn is-bwyllgor i Bwyllgor Ymchwil y Brifysgol gydag aelodau o bob un o Athrofeydd y Brifysgol a champws Llundain Y Drindod Dewi Sant, ynghyd â chynrychiolwyr o Bwyllgor Graddau Ymchwil a Gwasanaethau Ymchwil ac Arloesi'r Brifysgol. Hwn yw ei gylch gorchwyl:

1. Rhoi cyngor ac arweiniad ar faterion moesegol sefydledig sy'n esblygu a chyfrannu at ymwybyddiaeth a hyfforddiant moesegol;

2. Sicrhau bod gweithdrefnau'r Athrofeydd ar gyfer ymdrin â materion moesegol a godwyd o ganlyniad i ymchwil staff neu fyfyrwyr yn briodol, a monitro eu gweithrediad effeithiol a chyson;
3. Ystyried unrhyw dystiolaeth a barn sy'n briodol yn nhyb y PMY er mwyn sicrhau bod penderfyniadau'n ymwneud â chymeradwyo agweddau moesegol ar ddulliau ymchwil yn seiliedig ar resymau moesegol yn unig;
4. Rhoi cymeradwyaeth ysgrifenedig i holl brosiectau ymchwil perthnasol y Brifysgol neu gynigion am raglen gradd ymchwil gydag amodau neu ofynion pan fo'n briodol, neu roi gwrthodiad ysgrifenedig gyda chyfiawnhad;
5. Derbyn adroddiadau rheolaidd gan Athrofeydd ar faterion moesegol a gwneud argymhellion mewn perthynas â materion moesegol;
6. Ystyried a darparu ymatebion ffurfiol i achosion a gyfeirir ato mewn ymateb i geisiadau gan Athrofeydd;
7. Cyflwyno adroddiad blynyddol i'r Pwyllgor Ymchwil a'r Pwyllgor Graddau Ymchwil ar y camau a gymerwyd a'r penderfyniadau a wnaed yn ystod y flwyddyn flaenorol.

Cefnogir y PMY yn ei rôl gan y Swyddfa Ymchwil Ôl-raddedig a'r Swyddfa Academaidd. Mae'n derbyn adroddiadau gan yr Athrofeydd unigol a grwpiau ymchwil annibynnol oddi mewn i'r Brifysgol.

Mae'n ofynnol i'r holl staff academaidd ac ymchwilwyr ôl-raddedig gyflwyno ffurflen foeseg i'w hadolygu gan y PMY ar ddechrau eu prosiect ymchwil. Ni chaiff unrhyw waith casglu data ddechrau nes bod yr adolygiad hwn wedi'i gwblhau'n llwyddiannus. Yn ystod y flwyddyn academaidd 2020-2021 craffodd y PMY ar 241 o ffurflenni moeseg, o'i gymharu â 236 yn y flwyddyn flaenorol.

Camau Gweithredu a Gweithgareddau

Mae'r PMY yn chwarae rhan fawr wrth arwain y gwaith o ddarparu cymorth a hyfforddiant ym maes moeseg. Mae'r aelodau'n darparu pwynt cyswllt ar gyfer eu Hathrofeydd fel y gall yr holl ymchwilwyr, staff neu fyfyrwyr drafod y materion moesegol sy'n gysylltiedig â'u gwaith gyda rhywun sy'n deall cyd-destun moesegol eu maes. Mae'r dull cyd-destunol hwn hefyd yn ei gwneud hi'n bosibl darparu amrywiaeth o seminarau ar lefel israddedig ac ôl-raddedig sy'n annog staff a myfyrwyr i ymgysylltu â materion moesegol y tu hwnt i gyd-destun uniongyrchol eu hymchwil.

Cynhelir rhaglenni seminarau hefyd sy'n canolbwyntio ar faterion moesegol a phrosesau'r Brifysgol ar gyfer pob myfyriwr ymchwil ôl-raddedig, staff sy'n weithgar ym maes ymchwil a goruchwylwyr PhD. Cefnogir y rhain gan adnoddau sydd ar gael ar dudalennau gwe ymchwil y Brifysgol ac sy'n gysylltiedig â Rhaglen Datblygu Ymchwilwyr y Brifysgol, Coleg Doethurol newydd y Brifysgol, a'r Ysgol Haf Ymchwil Ôl-raddedig flynyddol. Mae'r addysgu hwn ar uniondeb ymchwil ac ymddygiad moesegol hefyd wedi'i wreiddio yn y cwricwlwm israddedig, yn unol â gofynion cyrff achredu allanol megis Cymdeithas Seicolegol Prydain a Chymdeithas Cyfrifiadurol Prydain.

Mae gan y PMY ran weithredol yng Ngholeg Doethurol newydd y Brifysgol, sy'n darparu cymuned â ffocws i fyfyrwyr-ymchwilwyr a'u timau goruchwyllo. Mae hyn yn ein galluogi i greu adnodd canolog ar gyfer deunyddiau hyfforddi i staff a myfyrwyr.

Rydym hefyd wedi mireinio'r broses adolygu moeseg i egluro'r adran adolygiad blynyddol ar ôl cymeradwyo o fewn y broses honno. Mae hyn yn ein galluogi i nodi ac ymdrin yn haws â materion a all fod wedi codi oherwydd esblygiad prosiect ymchwil dros amser.

Rydym wrthi'n adolygu Polisi Rheoli Data Ymchwil y Brifysgol ar hyn o bryd, ynghyd â'r Polisi Moeseg ac Uniondeb Ymchwil cyffredinol. Bydd y fersiynau wedi'u diweddarau ar gael i ymchwilwyr cyn gynted ag y byddant yn barod.

Gweithdrefnau'r Brifysgol

Mae gan y Brifysgol nifer o weithdrefnau a pholisïau sy'n cefnogi uniondeb ymchwil ac sy'n darparu dulliau effeithiol i staff a myfyrwyr roi gwybod am unrhyw bryderon neu ymholiadau. Ymchwilir i unrhyw adroddiadau o'r fath mewn modd teg a thryloyw.

[Polisi Camymddwyn Academaidd](#)

[Polisi Addasrwydd i Ymarfer](#)

[Polisi Rheoli Data Ymchwil](#)

[Polisi Eiddo Deallusol Myfyrwyr](#)

[Polisi Eiddo Deallusol Staff](#)

[Polisi Chwythu'r Chwiban](#)

Caiff y polisïau hyn eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd.

Camymddwyn Ymchwil

Ymdrinnir ag unrhyw achosion o gamymddwyn ymchwil gan y Brifysgol o dan ddarpariaeth 7c yn ordnans y Brifysgol.

c) Ymchwiliadau i Honiadau o Gamymddwyn mewn perthynas ag Ymchwil

(i) Ymgwymerir ag ymchwiliadau i honiadau o gamymddwyn mewn perthynas ag ymchwil yn unol â gweithdrefnau'r Brifysgol, fel y'u diwygir o bryd i'w gilydd.

(ii) Mae'n bosibl y dygir honiadau o gamymddwyn mewn perthynas ag ymchwil i sylw'r Brifysgol yn fewnol neu'n allanol gan unigolyn neu gan sefydliad. Beth bynnag bo ffynhonnell yr honiad, bydd y Brifysgol yn ceisio sicrhau y ceir cyfiawnder, ac y caiff ei weld, ar gyfer y parti sy'n cwyno a'r parti cyhuddedig. Bwrir ymlaen â chwynion bona fide gydag uniondeb a chyfrinachedd a gwneir pob ymdrech i sicrhau yr â'r ymchwiliad yn ei flaen heb niwed i'r achwynydd na'r cyhuddedig. Mae staff â hawl i ddisgwyl yr ystyrir eu gwaith ymchwil yn waith gonest, nes y'i dangosir fel arall, ac y cânt eu hamddiffyn rhag cwynion di-sail, disylwedd, niweidiol neu faleisus; bydd yr egwyddor hon yn arwain gweithdrefnau'r Brifysgol.

(iii) Bydd y Brifysgol yn sicrhau, cyn belled ag y bo modd, yr ymdrinnir â thrafodion unrhyw ymchwiliad fel rhai cyfrinachol. Fodd bynnag, pan fo gwrthdaro rhwng yr angen am gyfrinachedd a'r angen i geisio'r gwirionedd, rhaid i'r ail gael y flaenoriaeth.

Ymdrinnir â chamymddwyn ymchwil o fewn prosiectau ymchwil ôl-raddedig drwy [Bolisi Camymddwyn Academaidd](#) y Brifysgol.

Ni ddaeth unrhyw adroddiadau am gamymddwyn ymchwil i law'r Brifysgol ym mlwyddyn academiaidd 2020-2021.

Manylion Cyswllt

Dylid cyfeirio pob ymholiad sy'n ymwneud â'r datganiad blynyddol hwn neu unrhyw weithgareddau a gynhelir gan y Brifysgol mewn perthynas â'r Concordat at un o'r cysylltiadau canlynol:

- [Yr Athro Nik Whitehead](#) – Cyd-gadeirydd, Pwyllgor Moeseg Ymchwil
- [Dr Stuart Jones](#) – Cyd-gadeirydd, Pwyllgor Moeseg Ymchwil
- [Yr Athro Kyle Erickson](#) – Cyfarwyddwr Gwella Academaidd, Profiad Academaidd

Os oes gan unrhyw un sy'n darllen y ddogfen hon bryderon ynghylch ymddygiad un o ymchwilwyr Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant, dylent edrych ar y polisi neu'r weithdrefn briodol yn y lle cyntaf. Os nad ydych yn siŵr pa bolisi neu weithdrefn sy'n berthnasol yn eich achos chi, neu os ydych yn cymryd rhan mewn prosiect ymchwil, cysylltwch â'r tîm [Moeseg Ymchwil](#).

